

Vedat Topçuođlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

**İŞ KALİTESİ VE MALİYET
İLİŞKİLERİ**

İŞ KALİTESİ VE MALİYET İLİŞKİLERİ

Üretimde esas olan mümkün olduğu kadar düşük maliyet kaliteli mal üretmektir. Böylece hem işin ekonomisi korunmuş olur hem de vatandaşın alım gücüne cevap verilmiş olur.

Üretimde ekonomik davranmanın yararları ve kalitenin yurt ekonomisine olan etkileri:

- 1 .Maliyete etki eden faktörler
- 2.Kalitenin maliyete ve milli ekonomiye etkisi
- 3 .Üretimde ekonomiklik

MALİYET: İşletmeler mal ve hizmet üretirken birçok ekonomik ilişki içine girerler. Bu ilişkiler sonunda parasal işlemler yapılır. Örneğin hammadde alınır. İşçi ve elektrik parası ödenir. Mal üretenler hammaddeyi alırlar işlerler ve pazara sunarlar. Hizmet üretenler ise emek yâda zihin gücü ile hizmet verirler.

Hammaddenin alınıp işlenip pazarlanıp tüketicinin eline geçinceye kadar tüm evrelerde harcanan para üretilen malın üzerine masraf olarak yüklenir. Örneğin nakliye elektrik, sigorta, su, işçi giderleri, kira, telefon vb. harcamalar üretilen malın üzerine yansıtılır. Bir malın üretimi için yapılan bütün harcama toplamına **maliyet** denir. İşletmeler maliyet kayıtlarını tutmak zorundadır.

Çünkü daha sonra maliyet fiyatlarını hesap etmede yararlıdır. Malın veya hizmetin fiyatı belirlenirken dikkate alınan tüm masraflara **maliyet masrafları** denir.

Maliyete etki eden faktörler: Üretilen her **mal, ürün veya hizmetin** ayrı ayrı üretim maliyetleri vardır.

1-Direkt maliyet masrafları: üretilen malın veya hizmetin elde edilebilmesi için malın üzerinde tespit edilen masraflardır. Misal verecek olursak mobilya üretilirken sunta tutkal cila vernik ve bunu yapanın ücreti ortadadır. Demirci için demir kapı yapımında kullandığı görüntü ve malzemeler işçilik tutarı direkt maliyet masraflarıdır. Buna malzeme ve işçilik masrafı diyebiliriz.

2-Dolaylı maliyet masrafı: Bunlar malın üretimi sırasında görülmezler. Yönetim, bakım, sigorta, kira, reklâm, nakliye, temizlik, vergi, amortisman giderleri dolaylı maliyet masraflarıdır.

Maliyet faktörlerinin sınıflandırılması:

- **1-Değişmez maliyet faktörleri:** Üretimin azalması veya artması ile değişmezler. Kira, yönetim giderleri, aşınma payı, bakım masrafları, temizlik bu sınıfa girer.
- **2-Değişen maliyet faktörleri:** Bunlar üretimin artması veya azalması ile değişir. Hammadde gideri, işçilik gideri, araştırma giderleri gibi.
- **3-Yarı değişen faktörler:** Bu faktörler iş hacmi ile değişir fakat hiçbir zaman sıfırlanmaz. Reklâm haberleşme vergi sigorta masrafları gibi.

Gider türleri ve ilişkileri: Bir işletmenin kuruluş aşamasında birtakım sabit masrafları vardır. Bunlar kira yöneticilerin maaşları gibi giderlerdir. Planlama aşamasından üretime geçene kadar yapılan harcamaları üç grupta toplayabiliriz.

1-Hazırlık giderleri proje ve uygulamaya geçene kadar yapılan sabit : Araştırma, harcamalar

2-İnşaat giderleri: İnşaat masrafları ve makinelere ödenen paradır.

3-İşletme üretim ve faaliyet giderleri: İşletmede ürünün elde edilmesinden satılincaya kadar yapılan tüm masraflardır.

KALİTENİN MALİYETE VE MİLLİ EKONOMİYE ETKİSİ

Kalitenin milli ekonomiye maliyete etkisi kaçınılmaz bir olgudur. Kalite değeri yüksek olan bir üretim kalitesiz bir üretime oranla daha uzun ömürlü olacaktır. Bunun sonucunda milli ekonomiye katkıda bulunmuş olacaktır. Kaliteli bir iş ister istemez maliyeti de yükseltecektir. Fiyatın yükselmesi sonucu üretilen mamul madde her kesime hitap etmeyecek belirli bir kesme hitap edecektir. Buda üretilen mamul madde sayısının düşmesine neden olacaktır.

Aynı zamanda Pazar bulunmasında güçlükler çekilecektir. Aynı üretimi yapan diğer firmalarla rekabet edemez hale gelecektir. Bu durum iş yerinin iflasına neden olacaktır. Tüm bu olumsuz etkenler milli ekonominin kalkınmasını olumsuz yönde etkileyecektir.

Kalitesiz mamullerin satışı bir süre için artacak, fakat bir süre sonra bu mamuller ihtiyaca cevap veremeyeceğinden arz talep dengesi bozulacağından yeni bir mamulün üretimine geçilecektir. Bu üretimin milli ekonomiye faydasından çok zararı dokunacaktır. Milli ekonominin gelişmesi arz ve talep dengesinin sağlanarak, kaliteli üretilen mamule Pazar bulunmasıyla mümkündür.

KALİTENİN MALİYETE VE MİLLİ EKONOMİYE ETKİSİ

Kalitenin milli ekonomiye maliyete etkisi kaçınılmaz bir olgudur. Kalite değeri yüksek olan bir üretim kalitesiz bir üretime oranla daha uzun ömürlü olacaktır. Bunun sonucunda milli ekonomiye katkıda bulunmuş olacaktır. Kaliteli bir iş ister istemez maliyeti de yükseltecektir.

Fiyatın yükselmesi sonucu üretilen mamul madde her kesime hitap etmeyecek belirli bir kesme hitap edecektir. Buda üretilen mamul madde sayısının düşmesine neden olacaktır. Aynı zamanda Pazar bulunmasında güçlükler çekilecektir. Aynı üretimi yapan diğer firmalarla rekabet edemez hale gelecektir. Bu durum iş yerinin iflasına neden olacaktır. Tüm bu olumsuz etkenler milli ekonominin kalkınmasını olumsuz yönde etkileyecektir.

Kalitesiz mamullerin satışı bir süre için artacak, fakat bir süre sonra bu mamuller ihtiyaca cevap veremeyeceğinden arz talep dengesi bozulacağından yeni bir mamulün üretimine geçilecektir. Bu üretimin milli ekonomiye faydasından çok zararı dokunacaktır. Milli ekonominin gelişmesi arz ve talep dengesinin sağlanarak, kaliteli üretilen mamule Pazar bulunmasıyla mümkündür.